

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **C. H., s.r.o** se sídlem v Praze 2, J. Masaryka 26, zastoupeného JUDr. Karlem Jarešem, advokátem v Praze 1, Prokopská 8 proti žalovanému **Ministerstvu průmyslu a obchodu** se sídlem v Praze 1, Na Františku 32, zastoupeného JUDr. Martinem Mikyskou, advokátem v Praze 4, Za Mlýnem 1562/25 o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ve věci uložení pokuty,

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 14.7.2002 č.j. 30946/02/2920/1000 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 4.650,- Kč do tří dnů od právní moci rozhodnutí k rukám JUDr. Karla Jareše, Praha 1, Prokopská 8.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě u Vrchního soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 14.7.2002 č.j. 30946/02/2920/1000, kterým bylo

zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 6.6.2002 č.j. 2920/160/2002, jímž byla žalobci odňata licence pro vývoz 22 ks houfnic D30-A ráže 122 mm. V odůvodnění žalovaný uvedl, že licence byla žalobci odňata s ohledem na skutečnost, že Ministerstvo hospodářství Slovenské republiky sdělilo dopisem ze dne 29.4.2002, že mezinárodní dovozní certifikát vydaný dne 31.10.2001 je neplatný, přičemž tento certifikát je nutno považovat za doklad o konečném užití vojenského materiálu, který je povinnou náležitostí každé žádosti o licenci. Institut odnětí licence před uskutečněním konkrétního obchodu s vojenským materiálem podle § 19 zákona č. 38/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen zák. č. 38/1994 Sb.) sleduje zamezení realizace určitého obchodního případu zahraničního obchodu s vojenským materiálem tehdy, ukáže-li se následně, jde-li o důvod odnětí podle odst. 1 písm. a) citovaného zákona, že licence byla udělena na základě nepravdivých nebo neúplných údajů. Není přitom právně rozhodné, zda se na vadě podkladových materiálů pro udělení licence podílel nebo nepodílel sám žadatel o licenci nebo jiný subjekt, ani to, že vada podkladových materiálů vyšla najevo až následně.

V žalobě žalobce namítal, že byl napadeným rozhodnutím zkrácen na svých právech. Především poukázal na to, že aplikace ust. § 19 odst. 1 písm. a) zák. č. 38/1994 Sb. na předmětný případ je v rozporu se zákonem. Žalovaný se spokojil s vyslovenou neplatností dovozního certifikátu Ministerstvem hospodářství Slovenské republiky, aniž by řádně a úplně zjistil skutečný stav věci. Tím bylo porušeno ust. § 32 odst. 1 zák. č. 71/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Žalobce dále namítal, že s ním nebylo vedeno řádné řízení, neboť nebyl uvědomněn o zahájení správního řízení ve smyslu ust. § 18 odst. 2,3 citovaného zákona a nemohl tak navrhovat na podporu svých tvrzení důkazy, čímž byl podstatně zkrácen na svých právech. Poručeno bylo podle žalobce rovněž ust. § 33 citovaného zákona, protože se nemohl vyjádřit před vydáním rozhodnutí k jeho podkladu a ke způsobu jeho zjištění. Citované ustanovení je porušeno už tím, že správní orgán účastníkovi pouze doručí rozhodnutí, z jehož odůvodnění lze vyčíst, jaké důkazy byly provedeny. V neposlední řadě spatřuje žalobce nezákonnost v nedodržení ust. § 47 odst. 3 citovaného zákona, protože napadené rozhodnutí postrádá úvahy, kterými byl správní orgán veden při rozhodování a zcela chybí označení důkazů, které žalovaný použil k odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zdůraznil shodně jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí smysl a funkci ust. § 19 odst. 1 zák. č. 38/1994 S. ve znění pozdějších předpisů. Žalobce jako žadatel o udělení licence doložil mezinárodní dovozní certifikát jako doklad o konečném užití vojenského materiálu v zahraničí, žalovaný jej akceptoval, takže v době udělení licence byla shoda o charakteru a účelu tohoto mezinárodního dovozního certifikátu jako dokladu o konečném užití. Žalovaný považoval za potřebné zdůraznit vazbu žádosti o udělení licence, dokladů k žádosti o udělení licence, náležitostí rozhodnutí o udělení licence jednak, na „národní kontrolní režimy“ nakládání s vojenským materiálem, na nutnost vzájemné provázanosti národních kontrolních režimů právě se zřetelem na důvody pro odnímání licencí. Právě prostřednictví mezinárodního dovozního certifikátu se ministerstvo hospodářství Slovenské republiky jako licenční orgán vyjádřilo k uplatnění slovenského národního režimu pro dovoz vojenského materiálu. Prohlášením tohoto certifikátu za neplatný se situace změnila. Z pohledu slovenských orgánů dovozcem a konečným uživatelem vojenského materiálu již nemohl být V. M. n. B., š.p., protože mu nebyla udělena dovozní licence. Z druhé strany, z pohledu udělené licence, však dovozcem a konečným uživatelem vojenského materiálu ve Slovenské republice nemohl být jiný subjekt než právě jen uvedený státní podnik. Nemělo-li dojít „k rozkolejení“ národních kontrolních režimů České a Slovenské republiky, musel být vývoz předmětného vojenského materiálu z České republiky zablokován odnětím licence. Národní kontrolní režimy vývozu a dovozu vojenského materiálu nejsou konstruovány jen ad rem, ale i ad personam. Sleduje se a povoluje nejen

věcně zahraniční obchod s určitým vojenským materiálem, ale licencují se i subjekty vývozní a dovozní, jakož i účel vývozu (dovozu) a konečný uživatel vojenského materiálu. Žalobce podle žalovaného pomlčuje o skutečné příčině, která iniciovala ve svých důsledcích odnětí licence, jíž bylo zjištění, že houfnice měly být reexportovány do Ugandy. Žalovaný tísněn časem zabránit vývozu zbytku nevyvezeného vojenského materiálu však nemohl způsobem konvenujícím správnímu řádu zjišťovat a prokazovat jiné důvody pro odnětí licence, takže licenci odňal podle ust. § 19 odst. 1 písm. a) zák. č. 38/1994 Sb, přičemž v prohlášení mezinárodního dovozního certifikátu za neplatný spatřoval a nadále spatřuje naplnění skutkového důvodu pro odnětí licence právě podle tohoto ustanovení. Proto navrhl zamítnutí žaloby.

V souladu s ust. § 132 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), který nabyl účinnosti dnem 1.1.2003, převzal neskončenou věc, v níž byla dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, a řízení v ní dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ust. §13O odst. 1 s.ř.s. se řízení podle části páté hlavy druhé o.s.ř. účinného před 1.1.2003, v nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V daném případě bylo ve správním řízení prokázáno, že žalobce podal dne 7.11.2001 žádost o udělení vývozní licence vojenského materiálu, a to 22 ks houfnic D-30A ráže 122 mm s dobou platnosti do 31.12.2001. Současně předložil mezinárodní dovozní certifikát č. 340-392/2001 vystavený dne 31.10.2001 Ministerstvem hospodářství Slovenské republiky, v němž je jako dovozce uveden žalobce a jako konečný uživatel VOP 016, š.p. v M. n. B. Následně dne 8.1.2002 vydal žalovaný žalobci licenci pro vývoz uvedeného zboží do země Slovensko. Poté sdělilo ministerstvo hospodářství Slovenské republiky žalovanému, že mezinárodní dovozní certifikát č. 340-392/2001 na 22 ks houfnic je neplatný. Na základě tohoto sdělení rozhodl správní orgán I. stupně podle ust. § 19 odst. 1 písm. a) zák. č. 38/1994 Sb. a zákona č. 140/1961 Sb. ve znění pozdějších předpisů o odnětí udělené licence.

V žalobě žalobce zejména namítal porušení ustanovení procesního předpisu, tj. zákona č. 71/1967 Sb. ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád). Důvodná je jeho námitka, že nebylo vedeno řádně správní řízení. Ze správního spisu není zřejmé, že by správní řízení bylo zahájeno dříve než bylo žalobci doručeno rozhodnutí o odnětí licence. Podle ust. § 18 odst. 2 věta druhá správního řádu je řízení zahájeno, pokud se zahajuje z podnětu správního orgánu, dnem, kdy tento orgán učinil vůči účastníku řízení první úkon. Z toho lze dovodit, že žádné správní řízení neproběhlo a správní orgán I. stupně zahájil správní řízení vydání rozhodnutí o odnětí licence a tímto je také současně ukončil Procesní postup, který zvolil správní orgán I. stupně a který byl bez výhrad akceptován i žalovaným tak představuje flagrantní porušení správního řádu. S tímto také úzce souvisí další důvodně namítaná nezákonnost spočívající v tom, že správní orgán I. stupně nesplnil svou povinnost vyplývající z ust. § 33 odst. 2 citovaného zákona a nedal žalobci možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohl vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, když první úkon, který správní orgán I. stupně vůči žalobci učinil bylo doručení správního rozhodnutí. Stejně tak opodstatněná je námitka žalobce týkající se nedodržení ust. § 47 odst. 3 citovaného zákona, protože v odůvodnění napadeného rozhodnutí není uvedeno, na podkladě jakých

důkazů byl zjištěn skutkový stav a jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Pokud žalovaný odůvodnil svůj procesní postup potřebou, aby správní řízení proběhlo co nejrychleji, protože byl tísněn časem, když chtěl zabránit vývozu zbytku nevyvezeného vojenského materiálu a nemohl tak způsobem konvenujícím správnímu řádu zjišťovat a prokazovat jiné důvody pro odnětí licence, nemohou tyto ani jiné důvody ospravedlnit porušení správního řádu. Správní právo procesní má své nezastupitelné místo při rozhodovací činnosti správních orgánů, protože upravuje postup při rozhodování o právních poměrech osob v konkrétně určených záležitostech. Právní úprava správního řízení, která stanoví, že postup při vydávání správních rozhodnutí se má řídit určenými procesními formami představuje jednu ze základních záruk zákonnosti ve veřejné správě. Procení subjekty, tj. na jedné straně rozhodovací orgány a na straně druhé fyzické a právnické osoby, o jejichž právním postavení se rozhoduje nebo jejichž právní postavení může být bezprostředně rozhodnutím dotčeno, jsou v řízení nadány vzájemnými procesními právy a povinnostmi. Právní úprava tak garantuje, že veřejná správa má rozhodovat o právních poměrech osob v součinnosti s nimi. Proto procesní postup, který zvolil žalovaný, jak je také výše uvedeno, je naprosto neakceptovatelný.

V důsledku porušení výše citovaných ustanovení správního řádu je také důvodná námitka žalobce, že aplikace ust. § 19 odst. 1 písm. a) zák. č. 38/1994 Sb. na předmětný případ je v rozporu se zákonem. Podle citovaného ustanovení odejme ministerstvo udělenou licenci, byla-li udělena na základě nepravdivých nebo neúplných údajů. Jedná se tedy o dva rozdílné alternativní důvody, přičemž z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda skutečnost, že Ministerstvo hospodářství Slovenské republiky sdělilo, že mezinárodní dovozní certifikát je neplatný, vyhodnotil žalovaný tak, že se jedná o nepravdivé údaje nebo údaje neúplné, protože vůbec neuvedl, na základě jakých úvah k tomuto závěru dospěl, a proto je jeho závěr zcela nepřezkoumatelný.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud podle ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a podle odst. 4 citovaného ustanovení vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. V souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. rozhodl Nejvyšší správní soud ve věci bez nařízení jednání.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst.1 s.ř.s., když žalobci, který měl ve věci úspěch, vznikly s tímto řízením náklady zaplacením soudního poplatku v částce 1.000,- Kč a odměny právnímu zástupci v částce 3.650,- Kč (odměna 3.500,- Kč podle § 11 vyhl. č. 484/2000 Sb. a náhrada hotových výdajů 2x75,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 12. června 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu